

№ 278.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. św. Łucy P. M.
Piąt. św. Dyoskora M.
Sob. św. Waleryana M.
Niedz. św. Euzebiusza B.
Pon. św. Łazarza B.
Wt. św. Oczekiw. NMP.
Sr. św. Daryusza M.

Wschód słońca: godz. 8 m. 04
Zachód słońca: godz. 3 m. 44
Dług dnia: godz. 7 m. 40

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 8 k. —
Półrocznie " 4 " —
Kwartalnie " 2 " —
Miesięczna " " 68
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 10 kop. —
Półrocznie " 5 " —
Kwartalnie " 2 " 50
Miesięcznie " " 85

Redakcyja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany.

Czwartek, dnia 13 grudnia 1906 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minkej
w Zgierzu, w aptece p. Pałkaj; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 1 1/2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologi po 15 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 36 rb. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 4 — 5-ej po południu.

We wtorek d. 18 grudnia r. b.
w Sali Koncertowej Vogla, Dzielna 18

Wielki Koncert Braci HILSBERG

11-letni pianista IGNASIA i 8-letni skrzypka OLESIA. Bilety wczesniej nabywać można w składzie Instrument. muz. Szródera, Piotrkowska 81. W dzień koncertu w kasie od godz. 5. Blizsze szczegoly w programach. 1729 3

RELACJE POSELSKIE.

Pierwsze bodaj zebranie przedwyborcze w Królestwie odbyło się 8 b. m. w Łomży, zwołane za inicjatywą mec. Śmiarowskiego, który je też zainicjował, zapoznawszy słuchaczy z sytuacją, powstałą po rozwiązaniu pierwszej Dumy państwowej i wytknąwszy cel i zadanie zebrań przedwyborczych wobec zbliżającej się powtórnie akcji wyborczej.

Przewodniczył zebraniu p. T. Flichowski, zaprosiwszy do stołu prezydyjalnego pp. St. Woyczyńskiego i M. Tittenbruna.

Na porządku dziennym figurowało jedynie sprawozdanie posłów ziemi łomżyńskiej: stałe zamieszkałego w Łomży me. A. Chrystowskiego i dr. J. Harusewicza, który umyślnie na ten dzień przybył z Ostrowia.

Korespondent «Kur. Warsz.» donosi, że na przód więc o działalności Dumy i stanowisku Koła polskiego mówił me. Chrystowski, zastrzegłszy się z góry, że przedstawia rzecz ze strony czysto obiektywnej, i że z drugiej części swego przemówienia podda analizie krytycznej działalność Koła w Dumie.

Uzupełnił to przemówienie b. poseł Harusewicz, który przeszedł następnie do treściwego określenia stanowiska Koła tak w chwilach, gdy chodziło o samodzielne wystąpienie Koła w sprawach narodowych, jak i przy rozstrzyganiu spraw ogólnopolskiego znaczenia.

Z ust mowy dowiedzieliśmy się więc, iż zaraz po przyjeździe do Petersburga posłowie polscy spotkali się z niennością Dumy, a przynajmniej domniemanych sprzymierzeńców — rosyjskich konstytucyjnych demokratów, które to zjawisko, zdaniem posła, należy tłumaczyć zakulisową pracą obozów i żywiołów, ze składu pierwszej reprezentacji naszej niezadowolonych lub jej wrogich. Wina spada również na samych kadetów, bo ci później dali liczne dowody nieszczeroci wygłoszonego przez nich pierwotnie hasła o autonomii Królestwa Polskiego.

Uzasadnił następnie mówca formę i treść znacznej deklaracji, złożonej przez reprezentację polską przy uchwaleniu adresu do Tronu, wykazując konieczność historycznego i prawnego ich załatwienia ze względu na hasła autonomiczne, głoszzone przez takie narodowości państwa, które podstaw tych nie posiadają.

Scharakteryzował z kolei stanowisko Koła,

zajęte wobec kwestyi rolnej, przy rozważaniu spraw o ogólnopolskim znaczeniu i w końcu już po rozwiązaniu Dumy przy kwestyi podpisania odezwy w Wyborgu. Zatrzymał się poseł dłużej na scharakteryzowaniu stosunku reprezentacji polskiej do stronnictwa k.-d., wytknąwszy partyi tej nieszczeroci i skrytoci w traktowaniu spraw polskich.

Ogólnie mówiąc, b. poseł Harusewicz działalność Koła przedstawił jako rzecznik i zwolennik polityki Koła.

Mec. A. Chrystowski w drugiej części swego przemówienia poddał krytyce działalność tegoż Koła. Charakterystyczną cechą przedstawicielstwa naszego — mówił b. poseł — był brak odwagi cywilnej tak w polityce Koła, jak w wypowiedzianiu publicznych swych opinii w wielu razach. Politykę Koła cechowała chwiejność.

Mówca widzi także błąd w stosunku przedstawicielstwa naszego do frakcyi autonomistów, uważając politykę odrębności w stosunku do tej partyi za chybną albowiem tam mogłoby przedstawicielstwo nasze właśnie przodować i w ten sposób wzrosnąć w siłę.

Również treść deklaracji Koła przy układaniu adresu do Tronu uważa p. Chrystowski za błędną, ponieważ nie widzi racji przy ówczesnym składzie i nastroju Dumy powoływać się na prestarzałe akta, wydane przez biurokrację bez aprobaty narodu we 20 lat po zadaniu mu ciosu. Ta właśnie treść nie inna, była powodem, że deklarację przyjęła Duma grobowym milczeniem. Przy roztrząsaniu spraw o ogólnopolskim znaczeniu, jak amnestyi, zniesienia kary śmierci i t. d., błędna była taktyka Koła, bo chociaż od głosowania w tych razach się nie uchyliła, nie mniej zachowywała się obojętnie. Przez takie odosobnienie się ciągle przedstawicielstwo nasze posądzano o egoizm i aspiracje reakcyjne.

P. Chrystowski akceptuje w zupełności odmowę Koła co do podpisania odezwy w Wyborgu, niemniej piętnuje formę tej odmowy.

Sądząc, że skład przedstawicielstwa naszego w drugiej Dumie, podług wszelkiego prawdopodobieństwa, nie będzie się różnił zasadniczo od składu jej z pierwszych wyborów, b. poseł na posiedzeniu wczorajszym ewentualną swoją kandydaturę cofnął kategorycznie.

Wywody mowy odpierał poseł Harusewicz ze stanowiska, jak już niedmienim, zwolennika polityki Koła, chociaż niektóre błędy i usterki uznaje. Poseł uważa, że w stosunku przedstawicielstwa do postępowych stronnictw rosyjskich nie się nie zmieniło i że sprawa autonomii nie pogorszyła się wcale. Kańczy wyrażeniem zdania, że na żadne stronnictwa rosyjskie oglądać się nie należy.

Oprócz dwóch b. posłów ziemi łomżyńskiej przemawiali jeszcze pp.: St. Woyczyński, R. Bielicki, K. Długoborski i Szebillo, bawący chwilo-wo w Łomży robotnik z Łodzi. Zebrani w cią-

gu pięciu godzin z wyteżoną uwagą słuchali relacji poselskich.

Z prasy rosyjskiej.

«Nowoje Wremia» w ten sposób oświetla rolę polityczną zjazdu agrarnego i zamiary realistów:

„Zjazd, według deklaracji «Słowa», został zwołany w celu rozważenia kwestyi agrarnej, oraz sformułowania polskiego programu agrarnego. Postępowa «Ludzkość» jeszcze bardziej kategorycznie wyraża zadania zjazdu: oto, aby uwolnić społeczeństwo polskie od tych zobowiązań, które mu narzuciło zasadnicze zgodzenie się Koła Polskiego w b. Dumie na politykę agrarną „kade-tów” (oznajmienie b. posła Steckiego).

Nie ulega żadnej wątpliwości, iż deklaracja p. Steckiego złożona była z tem wyrachowaniem, że rozwiązanie kwestyi agrarnej w Polsce będzie pozostawione miejscowemu sejmowi krajowemu, w myśl przyjętej przez kadetów zasady autonomii Polski. Ale, jak wiadomo, nie wszystkie plany znajdują urzeczywistnienie, tymczasem zaś deklaracja p. Steckiego stanowiła poważny d e b e t w działalności polskiej reprezentacji narodowodemokratycznej. „Realisci” powzięli plan skreślenia tego długu z rachunku polskiego i w tem znaczeniu zjazd jest jednym z najważniejszych kroków na drodze obmyślanej i prowadzonej przez nich „akcyi politycznej”.

„Największe znaczenie ma w naszych oczach udział właścicieli ziemskich t. zw. kraju Zachodniego. Ta właśnie okoliczność w związku z widoczną zmianą nastrojów polskich w tym kraju dowodzi, że «akcja polityczna» realistów jest zakreślona bardzo szeroko i planowo. Nie krzyczą oni o autonomię, jak «narodowcy», nie czynią z niej jakiegos fetyszu, jak «postępowcy». W ostatnich czasach «Słowo» zaczyna nawet dworować sobie nieco z autonomią, wyznając otwarcie, że jej pierze są gotowi za miskę soczewicy wrzucić się daleko ważniejszych korzyści, jakimi są sprawy polskie w kraju Zachodnim.

„Wszystko to — kańczy «Now. Wremia» — zasługuje na najpilniejszą uwagę, wszystko bowiem wskazuje, że nasi «realisci» zamierzają w Rosyi wystąpić w roli «stańczyków» galicyjskich. Dlatego też jest rzeczą konieczną popierać ze wszystkich sił sprawę rosyjską w kraju Północno i Południowo-Zachodnim.”

Ks. Meszczerski donosi w „Grażdaninie”, że w sferach wyższych zdecydowano się ostatecznie na utworzenie odpowiedzialnego wobec Dumy gabinetu ministrów.

Dowiadujemy się z najpewniejszego źródła, że zawieszony niedawno dziennik petersburski „Rus”, zacznie nanowo wychodzić z dnem 14 b. m., i że, jak dawniej,

Nieślizgające się

Kalosz gumowe

„KOLUMB”

Patentowane w wielu krajach świata

Praktyczne, mocne, lekkie i eleganckich fasonów.

Reprezentant

L. A. LOURIE.

SKŁADY: W Warszawie, Nalewki 28, telefonu № 7283.
w Łodzi, Piotrkowska 63, telefonu № 603.

Prosimy zwracać uwagę na Herb Państwa i markę fabryczną.

1704-12-3 Ceraty — Linoleum.

24⁰⁰

kosztuje pluszowy żakiet na wełnianej wacie i atłasie, na pluszowej podszewce od rubli 28.

Kostiumy angielskie najnowszych fasonów od rubli

12.

Palta angielskie od rb. 13. Spódniczki angielskie od 4.50. Duży wybór bluzek damskich po niskich cenach w oddziale damskim u **EMILA SCHMECHLA**, Łódź, Piotrkowska 98. Warszawa, Marszałkowska 130.

Węgiel kamienny krajowy

najlepszych marek:

kostkę I, kostkę II, orzech I,

— POLECAJA —

A. O. TESCHICH i S-ka

ulica Widzewska Nr. 62.

1734-d-2

„HYGIENA”

Piotrkowska 130. Przyjmuje zlecenia za niską opłatą. Piotrkowska 130.

Mycie szyb wystawowych, okien w domach prywatnych, w fabrykach i t. p. Froterowanie posadzek, konserwowanie linoleum specjalną masą chemiczną. Malowanie podłóg olejno. Sprzątanie miesięcznie i jednorazowo mieszkań, biur i kantorów. Zabezpiecza mieszkania od kurzu zastosowując „PYŁOCHRON”. Zapewniamy jaknajdokładniejsze wykonanie robót. 105-r-48

№. 124. Piotrkowska dom Tischera I piętro. №. 124.

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica cherób zębów i jamy ustnej

otwarta od 10 rano do 7 wieczór. Konsultacja 25 k. zęby sztuczne od rb. 1 kop 50 i wyżej. 1613r10

№. 124. Piotrkowska dom Tischera I piętro. №. 124.

KALOSZE

„PROWODNIK”

znane ze swych najnowszych, najładniejszych fasonów i wypróbowanej trwałości.

Do nabycia we wszystkich sklepach galanteryjnych, jak również we własnym magazynie

PIOTRKOWSKA № 55

JULIAN MEISEL

Jeneralny reprezentant

Towarzystwa „PROWODNIK”

1655d5

NAJSTARSZE I NAJTAŃSZE

Towarzystwo Ubezpieczeń na życie

poszukuje na m. Łódź zdolnych rutynowanych **akwizytorów**. Oferty w Administracji „Rozwoju” pod literami „W. Z.” 1740-2-1

Pracownicy firm handlowych, rządcy i administratorzy domów znajdują

dodatkowe korzystne zajęcia.

Oferty w admin. „Rozwoju” pod literami „B. P.” 1741-3-1

ZATWIERDZONE

przez

MINISTERIUM SKARBU

Męskie i Żeńskie

Półroczne Kursy Buchalteryjne

J. Mantinbanda

w Łodzi, Południowa Nr. 20.

OGŁOSZENIE.

Rozpoczął się zapis na 2-gie półroczu,

który trwać będzie do

14 stycznia 1907 roku

to jest do dnia rozpoczęcia wykładów.

Kancelarya otwarta codziennie od 6 po poł. do 9 wiecz.

Wykładane są następujące przedmioty:

arytmetyka handlowa; buchalterya pojedyncza, podwójna i amerykańska w zastosowaniu do różnych branż kupiectwa; korespondencya: polska, rosyjska, niemiecka, francuska i angielska; ekonomia polityczna; prawo handlowe; stenografia i kaligrafia.

Zarządzający kursami

J. Mantinband.

1899d5

Perfumerya najwyższych gatunków.
Sprzedaż wszędzie.

A. SIOU & C-o

Magazyn hurtowo-detaliczny, Warszawa, Marszałkowska 116.
Front 1-sze piętro. Telefon 1406.

Poleca środki higieniczne: 1) **Glicerynę** zgaszczoną Borno-tymolową zupełnie nieszkodliwą, do udelikatniania rąk i twarzy, która chroni skórę od podrażnień w dnie upalne i odmraża w zimie. 2) **Krem** puder i Mydło młodości, sekret piękności. 3) „**Capillogène**” dla wzmacniania włosów.
Wielki wybór perfumeryi zagranicznej i perfum na luty. 1633r2

PARYŻ

medal złoty i dyplom honorowy
za czyste i naturalne Wina
Węgierskie.

i inne, Likieri, Wódki,

I. WOLSKI, KONSTANTYNOWSKA 8,
K. WOLSKI, PIOTRKOWSKA Nr. 3,

polecają na nadchodzące Święta:

Wina Węgierskie stołowe i stare z różnych lat, Wina Francuskie białe i czerwone, Wina Reńskie, Szampańskie tylko pierwszorzędných marek, a także Wina Krymskie i Kaukaskie, Koniaki J. Henessy, J. F. Martell i C-o Bisquit Duboché, Boulestina Rummy krajowe i zagraniczne, Miody staropolskie, Bakalie mieszane, przybory choinkowe.
Wielki wybór Pierników różnych firm z rabatem 10%.

medal złoty i dyplom honorowy
za czyste i naturalne Wina
Węgierskie.

Towary własnego Importu. Ceny niskie, stałe.

Przy odbiorze 10 butelek wina i but. gratis (prócz Szampańskiego i Udzielnych).
Piwo Drozdowskie, Stryckiego i miejscowych browarów z przesyłką do domów.

1726-3 1

Kawior Astrachański gruboziarnisty, Sigi, Węgorze, Sielawy, Losoś nadchodzą ca 3-ci dzień świeże.

MARKA FABRYCZNA

— Jedyne w kraju Fabryka Porcelany —

„ĆMIEŁÓW”

Skład Fabryczny w Łodzi

ul. PIOTRKOWSKA Nr. 31,

poleca w wielkim wyborze:

Porcelanowe serwisy stołowe na 12 osób od rb. 33.
Garnitury do kawy na 12 osób od rb. 5.75 kop.
Garnitury na umywalnie od rb. 4.50 kop.
Szkło i kryształ stołowe.
Wyroby majolikowe i terrakotowe.

1730-3-1

➔ Ceny fabryczne — stałe! ➔

113.

Gotowe ubrania męskie w wielkim wyborze: palto zimowe od 19 rb., ubranie marynarkowe od 14 rb., spodnie zimowe od 4 rb. 75 kop., kamizelka sztuczkowa od 4 rb., ubranie uczniawskie od rb. 5 kop. 50. Obstawunki szybko i akuratale wykonywują się podług najnowszych fasonów.

Magazyn ubiorów męskich
R. Eichbaum i G. Schulz
1691d4 Piotrkowska 113.

ADWOKAT

Władysław Rychter

Cegielniana 4 m. 4. 1615-20-14

Bakalie mieszane.

M. Sprzączkowski

Łódź, Piotrkowska № 54

POLECA NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA:

Wina Węgierskie, Francuskie, Hiszpańskie, Reńskie, Szampańskie, Koniaki, Likieri, wódki zagraniczne i krajowe, towary kolonialne i delikatesy, Kawior Astrachański gruboziarnisty bez soli, oraz Herbatę świeżych zbiorów firmy

„Piotr Orłow”,

której jestem jedynym reprezentantem na Królestwo Polskie.

Zamówienia przyjmują się telefonem Nr. 529.

Pierniki krajowe i toruńskie Weesego w wielkim wyborze.

1737-3-1

Koniaki kuracyjne.

Koniaki kuracyjne.